

Nehalennia speciosa

dvärgflickslända

Sländor

STARKT HOTAD (EN)
B2ab(iii)

Klass Insecta (egentliga insekter), Ordning Odonata (trollsländor), Familj Coenagrionidae (dammflicksländor), *Nehalennia speciosa* (Charpentier, 1840).

Beskrivning. En mycket liten flickslända som har glänsande metallfärger i grönt och grönbrons. Undersidan och vissa partier på mellankroppen är blåpudrade. Längs nackens bakkant löper en tunn, blå eller grön linje. Bakkroppen är mycket smal, med en längd av 19–25 mm. Vinglängden är endast 12–16 mm. Larven är mycket liten, men dess främsta kännetecken är de fläckiga gälbladen som arten är ensam om i Sverige. Dvärgflicksländan är så liten att den med svårighet observeras som andra flicksländor. Det bästa sättet att finna den tycks vara slaghävning i den fuktiga vegetationen kring vattnen där den förmodas förekomma.

Utbredning och status. Artens utbredningsområde sträcker sig över stora delar av Europa samt genom genom Asien till Japan. Den är dock ovanlig i nästan hela Europa och det finns stora utbredningsluckor. *N. speciosa* är sannolikt Europas mest hotade trollslända. I våra nordiska grannländer finns den kvar på en lokal i Danmark (Själland) och i Finland har den hittats på sydvästkusten så sent som i början av 1980-talet. I Sverige finns tidiga fynd i Skåne och Östergötland samt på Öland och Gotland och under många år var det sista kända fyndet i Sverige från 1958 på norra Öland. Lokalen finns kvar än idag, men är igenväxt. Dessutom ligger den i ett fågelskyddsområde, varför det är svårt att besöka platsen under artens flygtid. Under 2006 och 2007 hittades dock två nya populationer i mossgölar i Uppland respektive Östergötland.

Ekologi. Arten har en ett- eller tvåårig livscykel i norra Europa. De vuxna sländorna kläcks i maj-juni och flyger till juli–augusti. Inför parningen flyger djuren i en slags karakteristisk hoppande flykt om varandra. Äggläggningen sker i vattenväxstammar strax under vattenytan. Arten är sällan vanlig på någon plats. *N. speciosa* lever i och kring nästintill igenvuxna gölar där vegetationen består av smalbladiga gräs och halvgräs.

Hot. Igenväxning av artens reproduktionsvatten tycks vara det största hotet inom hela dess utbredningsområde. Då arten är liten har den svårt att sprida sig till nya områden och dör därför ut när vattnet förändras.

Åtgärder. Där arten finns är det viktigt att snabbt säkerställa vattnens fortsatta existens samt övervaka populationerna med upprepade inventeringar. Eventuellt hålla vegetationen på en rimlig nivå med mekaniska metoder, inte för mycket och inte för lite.

Litteratur

- Ander, K. 1944. Catalogus Insectorum Sueciae, IV, *Odonata*. *Opuscula Entomologica* 9: 157–163.
Ander, K. 1953. Catalogus Insectorum Sueciae; *Odonata* additamenta. *Opuscula Entomologica* 18: 87–88.
Bernard, R. & Wildermuth, H. 2005. *Nehalennia speciosa* (Charpentier, 1840) In Europe: A case of a vanishing relict (Zygoptera: *Coenagrionidae*). *Odonatologica* 34: 335–378.
Dijkstra, K-D. & Lewington, R. 2006. Field Guide to *Dragonflies of Britain and Europe*. British Wildlife Publishing, Dorset.
Hämäläinen, M. 1981. *Nehalennia speciosa* (Charp.) (*Coenagrionidae*) Tammissaaresta. *Notulae Entomologicae* 61: 221.
Sahlén, G. 1996. *Sveriges Trollsländor (Odonata). 2:a uppl.* Fältbiologernas förlag, Sollentuna.
Sandhall, Å. 1987. *Trollsländor i Europa*. Interpublishing, Stockholm.